

VILNIAUS LOPŠELIO-DARŽELIO „MOLINUKAS“

PATVIRTINTA

Vilniaus lopšelio-darželio „Molinukas“ direktoriaus

2024 m. rugeyp 02 d. įsakymu Nr. V-52/1-71

SARGO SAUGOS IR SVEIKATOS INSTRUKCIJA Nr. 10

I. BENDROJI DALIS

1.1. Sargui, instruktuojamam pagal šią instrukciją ir nesilaikančiam jos reikalavimų, taikoma Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta materialinė, administracinė ir baudžiamoji atsakomybė, atsižvelgiant į pažeidimo pobūdį bei padarinius.

1.2. Savarankiškai dirbti sargu gali asmuo:

1.2.1. ne jaunesnis kaip 18 metų;

1.2.2. patikrinęs sveikatą pagal patvirtintą įstaigos darbuotojų sveikatos tikrinimo grafiką (su šiuo grafiku darbuotojas supažindinimas pasirašytinai) ir esantis geros sveikatos;

1.2.3. atliekamo darbo apimtyje teoriškai ir praktiškai išmokytas saugiai dirbti, turintis profesinių įgūdžių, ir instrukuotas (įforminus instruktavimo registravimo žurnaluose) pagal:

1.2.3.1. darbuotojo saugos ir sveikatos įvadinę instrukciją;

1.2.3.2. bendrąją gaisrinės saugos instrukciją;

1.2.3.3. darbuotojo saugos ir sveikatos (pagal darbo vietą) instrukciją.

1.3. Darbuotojas instruktuojamas vadovaujantis įstaigos darbuotojų saugos ir sveikatos norminiais dokumentais: priimant į darbą; perkeltant į kitą darbą; pakeitus darbo organizavimą; pradėjus naudoti naujas arba modernizuotas darbo priemones; pradėjus naudoti naujas technologijas; pakeitus ar priėmus naujus darbuotojų saugos ir sveikatos teisės aktus; valstybiniam darbo inspektoriui, saugos ir sveikatos tarnybos specialistui arba tiesioginiam vadovui įsitikinus, kad darbuotojų žinios yra nepakankamos; įvykus nelaimingam atsitikimui, avarijai arba susirgus profesine liga; ne rečiau kaip vieną kartą per dvylika mėnesių, arba nebuvus darbe ilgiau kaip 60 kalendorinių dienų.

1.4. Darbuotojas privalo:

1.4.1. žinoti ir vykdyti Vilniaus lopšelio-darželio „Molinukas“ darbo tvarkos taisyklių reikalavimus;

1.4.2. nustatyta tvarka patikrinti sveikatą;

1.4.3. laikytis asmens higienos reikalavimų, prižiūrėti, kad švarūs būtų darbo drabužiai bei apavas, rankas plautis tik tam skirtomis priemonėmis;

1.4.4. ateiti į darbą blaivus, darbo metu nevartoti alkoholinius gėrimus, narkotines bei toksines medžiagas, rūkyti tik tam skirtose vietose;

1.4.5. dirbti tik tuos darbus, kuriuos atlikti yra instrukuotas;

1.4.6. saugoti savo ir nekenkti kitų darbuotojų sveikatai, mokėti saugiai dirbti ir netrukdyti saugiai dirbti kitiems;

1.4.7. tinkamai naudoti asmenines ir kolektyvines saugos darbe priemonės, jas rūpestingai prižiūrėti ir naudoti pagal paskirtį, laiku pranešti tiesioginiam vadovui apie jų nusidėvėjimą, užteršimą, netinkamumą naudoti ir apie tai, kad baigiasi jų naudojimo terminas;

1.4.8. dirbti tik su techniškai tvarkingais įrankiais, laikytis įrengimų eksploatavimo taisyklių, darbo priemonės naudoti pagal jų dokumentuose (pasuose), šioje instrukcijoje nurodytus reikalavimus;

1.4.9. vykdyti Vilniaus lopšelio-darželio „Molinukas“ tiesioginio vadovo nurodymus;

1.4.10. savarankiškai neišjungti, nekeisti ir nešalinti darbo priemonėse, įrenginiuose, pastatuose įrengtų darbuotojų saugos ir sveikatos apsaugos įtaisų, juos tinkamai naudoti, taip pat pranešti apie darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimų pažeidimus, kurių pats pašalinti negali ar neprivalo, nedelsiant pranešti tiesioginiam vadovui apie darbo priemonių gedimus, pastebėtus trūkumus, galinčius kelti pavojų darbuotojų saugai ir sveikatai;

1.4.11. raštu pranešti tiesioginiam vadovui apie atsisakymą dirbti esant nesaugiai darbo vietai, netvarkingoms darbo priemonėms;

1.4.12. pranešti tiesioginiam vadovui apie darbo metu gautas traumas, kitus su darbu susijusius sveikatos sutrikimus.

1.4.13. Darbuotojas turi žinoti:

1.4.13.1. gaisrinės saugos instrukcijos reikalavimus ir juos vykdyti;

1.4.13.2. įstaigos patalpų planą;

1.4.13.3. specialiųjų tarnybų ir atsakingų asmenų telefonų numerius.

1.5. Nukentėjęs nelaimingo atsitikimo metu, nedelsdamas kreiptis į artimiausią gydymo įstaigą, pranešti tiesioginiam vadovui ir darbuotojų atstovui. Asmuo, matęs nelaimingą atsitikimą arba apie jį sužinojęs, turi nedelsdamas suteikti nukentėjusiajam pirmąją medicininę pagalbą ir pranešti tiesioginiam vadovui, jeigu reikia, iškvieisti greitąją medicininę pagalbą. Darbo vietą ir įrengimų būklę, iki bus pradėtas tirti nelaimingas atsitikimas, reikia išlaikyti tokią, kokia buvo nelaimingo atsitikimo metu. Jei tai kelia pavojų aplinkinių žmonių gyvybei ar sveikatai, gali būti daromi tik būtiniausi pakeitimai, įforminus tam tikru aktu.

1.6. Pasireiškus skrandžio-žarnyno, pūlinių susirgimų simptomams, pakilus temperatūrai, pranešti tiesioginiam vadovui ir kreiptis į gydymo įstaigą.

1.7. Darbdavys privalo:

1.7.1. siekti išvengti ar bet jau maksimaliai sumažinti, darbo vietose pavojingas ir kenksmingas darbo sąlygas;

1.7.2. nepavykus išvengti pavojingų ar kenksmingų darbo sąlygų, informuoti darbuotojus apie darbo aplinkoje esančius sveikatai pavojingus ir kenksmingus veiksnius;

1.7.3. įvertinti darbo aplinkos riziką įrengti kolektyvines saugos priemonės ir nemokamai aprūpinti darbuotoją asmeninėmis apsaugos priemonėmis;

1.7.4. įstatymų nustatyta tvarka, atlyginti žalą, padaryta sveikatai dėl nesaugių darbo sąlygų.

1.8. Asmeninės apsaugos priemonės įvardijamos darbdavio patvirtintame, nemokamai išduodamų darbuotojams asmeninių apsaugos priemonių sąrašė, ten pat numatomas asmeninių apsaugos priemonių naudojimo laikas. Darbdavys esant reikalui turi teisę nemokamai išduoti darbuotojui daugiau asmeninių apsaugos priemonių negu numatyta pagal asmeninių apsaugos priemonių sąrašą.

1.9. Priešgaisrinės saugos reikalavimai:

1.9.1. vengti veiksmų, sudarančių sąlygas kilti gaisrui;

1.9.2. rūkyti tik tam tikslui skirtose, ženklais pažymėtose ir tinkamai įrengtose vietose, kuriose yra indas nuorūkoms dėti, įrengta ištraukiamoji ventiliacija bei gesinimo priemonės;

1.9.3. žinoti pirmines gaisro gesinimo priemonės, jų veikimo principus, panaudojimo galimybes, savo veiksmus kilus gaisrui.

II. PROFESINĖS RIZIKOS VEIKSNIAI. SAUGOS PRIEMONĖS NUO JŲ POVEIKIO

2.1. Nepalankios darbo vietos mikroklimato sąlygos – temperatūros, drėgmės svyravimai ir oro užteršimas – galimi plaučių ir kvėpavimo takų susirgimai. Parinkti tinkamus darbo drabužius, užtikrinti vėdinimą bei individualias kvėpavimo apsaugines priemones (respiratorius ir kt.).

2.2. Dulkės (organinės ir neorganinės kilmės), alergiškai veikiančios visą organizmą - galimi uždegimai, alerginės ir profesinės ligos. Naudoti darbinį kostiumą, avalynę, pirštines, respiratorių.

2.3. Elektros srovės poveikis - galimi širdies veiklos, kvėpavimo sutrikimai, įvairių laipsnių nudegimai, netenkama sąmonės. Naudotis tvarkinga elektros įranga. Draudžiama pačiam darbuotojui remontuoti, bet kokius sugedusius elektrinius prietaisus, įrankius ir pan. Pastebėjus bet kokius gedimus iškviesti elektriką arba asmenį, atsakingą įstaigoje už elektros ūkį. Pranešti tiesioginiam vadovui.

2.4. Netinkamas darbo vietos apšvietimas - galimi regos sutrikimai, traumos dėl blogo apšvietimo. Įrengti tinkamą bendrą ir vietinį apšvietimą. Pranešti vadovui, darbo nepradėti iki apšvietimo sutvarkymo.

2.5. Netvarkinga darbo vieta (užkrauta ruošiniais, atliekomis; netvarkingai sandėliuojamos medžiagos ir detalės; nelygios, slidžios grindys ir pan.) – galimos sunkios bei mirtinos traumos. Pastoviai užtikrinti tvarką darbo vietoje.

2.6. Įtampa būdinti naktį.

2.7. Galimi užpuolimai, smurtas.

2.8. Pastebėjus bet kokią gedimą, netvarką ar keliantį pavojų veiksnį – informuoti tiesioginį vadovą. Darbo nepradėti, kol bus pašalinti visi trūkumai.

2.9. Darbuotojas privalo:

2.9.1. nepradėti dirbti be asmeninių apsaugos priemonių ir naudoti jas viso darbo proceso metu;

2.9.2. rūpestingai prižiūrėti ir naudoti pagal paskirtį asmenines apsaugos priemones. Laiku pranešti darbdaviui apie jų nusidėvėjimą, užterštumą, netinkamumą naudoti ir apie tai, kad baigiasi jų naudojimo terminas;

2.9.3. darbo įstatymų nustatyta tvarka atlyginti nuostolius, jeigu asmeninė apsauginė priemonė dėl darbuotojo kaltės dingo arba buvo sugadinta.

2.10. Kiekviena asmeninė apsaugos priemonė turi:

2.10.1. apsaugoti nuo galimų kenksmingų, pavojingų veiksmų, esančių darbo aplinkoje, nesukeldama didesnės rizikos darbuotojo sveikatai ir saugai;

2.10.2. atitikti ergonominius reikalavimus ir darbuotojo esamą sveikatos būklę;

2.10.3. tikti (būti atitinkamai priderinta) darbuotojui;

2.10.4. yra darbdavio nuosavybė, todėl ji turi būti grąžinama išeinant iš darbo, pereinant į kitą darbą toje pačioje įstaigoje, kur ši priemonė nenumatyta pagal darbo aplinkos rizikingumą;

2.10.5. turi būti keičiama jeigu ji susidėvi.

III. DARBUOTOJO VEIKSMAI PRIEŠ DARBO PRADŽIĄ

3.1. Prieš pradėdamas darbą sargas privalo:

3.1.1. priimti pamainą, sargas turi patikrinti, ar veikia apsaugos ir gaisro signalizacija;

3.1.2. patikrinti ar visur uždarytos išėjimo durys, vartai;

3.1.3. apie pastebėtus trūkumus pranešti darbdavio įgaliotam asmeniui. Darbo nepradėti tol, kol nebus pašalinti trūkumai arba gautas darbdavio įgalioto asmens nurodymas;

3.1.4. susitvarkyti darbo vietą (pašalinti arba išjungti nereikalingus elektrinius prietaisus ir pan.);

3.1.5. įsitikinti, kad turi visus informacijai pateikti reikalingus telefonų numerius;

3.1.6. atidžiai apžiūrėti savo darbo vietą, pašalinti nereikalingus daiktus, galinčius trukdyti dirbti, įsitikinti, ar grindys sausras, neslidžios, neužkrautos vaikščioti skirtos vietos, vizualiai patikrinti ar pakankamas vietinis apšvietimas;

3.1.7. apžiūrėti elektros įrenginius: ar nenutrūkę elektros laidai, jungiantys įrenginį su elektros tinklu, ar nepažeista jų izoliacija, ar laidai apsaugoti nuo atsitiktinių mechaninių pažeidimų;

3.1.8. apsirengti tvarkingus ir tinkamo dydžio darbo drabužius, užsisagstyti juos, apsiauti darbo avalynę, patikrinti asmenines apsaugos priemones ir naudoti jas pagal paskirtį.

3.2. Draudžiama:

3.2.1. liesti drėgnomis rankomis elektros laidus, kabelius, kištukus, prietaisus ar įrenginius;

3.2.2. dirbti su elektros įrankiais ar įrenginiais, jeigu prisilietus jaučiamas elektros srovės poveikis;

3.2.3. dirbti su elektros įrankiais, prietaisais ar įrenginiais, jei ant jų pateko skystis;

3.2.4. eksploatuoti išardytą, nebaigtą remontuoti elektros įrenginį.

3.3. Elektriniai įrankiai turi atitikti šiuos reikalavimus:

3.3.1. įrankių rankenos ir maitinimo laidų įvadai turi būti patikimai izoliuoti;

3.3.2. apsauginiai laidų apvalkalai turi būti įleisti į įrankius ir ten gerai įtvirtinti;

3.3.3. įvado vietos turi patikimai apsaugoti laidus nuo lūžimo arba išsitraukimo, nuo dulkių ir drėgmės patekimo į vidų;

3.3.4. kištukinės jungtys (šakučių lizdai ir šakutės), naudojant iki 50 V įtampą, savo konstrukcija turi skirtis nuo 220 V įtampos kištukinių jungčių.

IV. DARBUOTOJO VEIKSMAI DARBO METU

4.1. Darbo metu sargas privalo:

4.1.1. vykdyti darbo tvarkos taisyklių, nustatyto darbo ir poilsio laiko reikalavimus, ilsėtis, valgyti ir rūkyti tam tikslui skirtose vietose, dirbti tik tą darbą, kurį paveda tiesioginis vadovas, ir tik tada, kai yra žinomi saugūs jo atlikimo būdai;

4.1.2. palaikyti tvarką darbo vietoje;

4.1.3. laikytis gaisrinės saugos taisyklių reikalavimų. Žinoti, kur darbo vietoje yra gaisro gesinimo priemonės, mokėti jomis naudotis, vengti veiksmų galinčių sukelti gaisrą;

4.1.4. nuolat būti darbo vietoje;

4.1.5. vykdyti įstaigos vadovo (darbdavio), jo įgaliotų asmenų, kontroliuojančių pareigūnų teisėtus nurodymus.

4.2. Darbo metu nustatytų laikų sargas privalo apeiti patalpas pagal iš anksto suderintą maršrutą.

- 4.3. Po darbo valandų sargas privalo užrakinti patalpas ir neleisti į jas pašalinių žmonių.
- 4.4. Įsijungus patalpų apsaugos arba gaisro signalizacijai, sargas privalo nustatyti jos įsijungimo priežastis, reikalui esant, iškviesti policiją arba ugniagesius. Apie tai pranešti vadovams.
- 4.5. Kilus įtarimui, kad į patalpas įsibrovė pašaliniai asmenys, iškviesti policiją ir suteikti jai visokeriopą pagalbą (nurodyti patalpų paskirtį ir išsidėstymą, padėti sulaikyti įsibrovėlius ir pan.).
- 4.6. Darbo metu sargui draudžiama:
- 4.6.1. palikti be priežiūros įjungtus elektros prietaisus;
 - 4.6.2. užsiimti pašaliniais darbais;
 - 4.6.3. jungti technologinę, darbo įrangą (kompiuterius ir pan.);
 - 4.6.4. į darbovietę ne darbo dienomis be įstaigos vadovo leidimo leisti įeiti darbuotojams arba pašaliniams asmenims.
- 4.7. Vykdyti įstaigos darbo tvarkos taisyklių, dirbti tik tą darbą, kurį paveda tiesioginis Vilniaus lopšelio-darželio „Molinukas“ vadovas, ir tik tada, kai yra žinomi saugūs jo atlikimo būdai.

V. DARBUOTOJO VEIKSMAI AVARINIAIS (YPATINGAIS) ATVEJAIS

19. Įsijungus gaisro signalizacijai, sargas privalo nedelsdamas patikrinti, ar patalpose nėra gaisro židinio. Jį radęs, nedelsdamas turi iškviesti ugniagesius, vadovus ir gesinti gaisro židinį turimomis gesinimo priemonėmis.
20. Įsijungus apsaugos signalizacijai arba pastebėjus įsibrovusius pašalinius asmenis, nepanikuoti ir iškviesti policiją.
21. Konflikto arba užpuolimo atveju stengtis elgtis kiek galima ramiau, įjungti apsaugos signalizaciją. Stengtis įsiminti užpuolikų išvaizdą, ypatingas žymes, drabužius, jei yra galimybė, įsidėmėti automobilio numerį.
22. Suteikti pirmąją medicinos pagalbą nukentėjusiajam, prireikus iškviesti gydytoją.
23. Saugoti įvykio vietą nepakeisiant, kol atvyks policija. Stengtis išlaikyti patalpose buvusius asmenis ir neįleisti naujų.
24. Pašaliniams asmenims nepasakoti apie užpuolimą.
25. Telefonu gavus pranešimą apie sprogmenų padėjimą patalpose, būtina:
- 25.1. nepadėti telefono ragelio baigus pokalbį;
 - 25.2. įsidėmėti kalbėjusiojo balsą ir iš ragelio sklindančius garsus (foną);
 - 25.3. perspėti darbuotojus, juos be panikos išvesti iš pastato;
 - 25.4. pranešti įstaigos vadovams, policijos pareigūnams;
 - 25.5. organizuoti įrenginių bei elektros, dujų tiekimo į patalpas atjungimą;

25.6. pastebėjus patalpoje nežinomos paskirties daiktą (dėžę, krepšį ir pan.), neliesti jo, parodyti atvykusiems policijos arba kitų tarnybų pareigūnams.

VI. DARBUOTOJO VEIKSMAI BAIGUS DARBĄ

- 6.1. Išjungti iš elektros tinklo elektros įrankius.
- 6.2. Sutvarkyti darbo vietą (nuvalyti ir pašalinti šiukšles ir medžiagų atliekas).
- 6.3. Nusiimti asmenines apsaugos priemones, nusirengti darbo drabužius ir tvarkingai sudėti į tam skirtą vietą.
- 6.4. Nusiplauti veidą ir rankas šiltu vandeniu su muilu; jeigu yra galimybė, nusiprausti po dušu.
- 6.5. Apie darbo metu pastebėtus nesklandumus, patirtus sužeidimus, susijusius su darbu, ūmius sveikatos sutrikimus, pastebėtus trūkumus pranešti tiesioginiam vadovui ar jo įgaliotam asmeniui.